

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1929

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Hovilainen, Susanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Nafta Meksikon ja Yhdysvaltojen suhteissa - Neoliberalistiselle talouspolitiikalle asetetut odotukset ja niiden toteutuminen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-12-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 107
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen teemana on Nafta-vapaakauppasopimuksen vaikutus Meksikon ja Yhdysvaltojen välisten suhteiden kehitykseen. Tutkimuksessa keskitytään analysoimaan Meksikon ja Yhdysvaltojen talouspoliittista kehitystä sekä ennen Nafta-sopimuksen solmimista että sen jälkeen. Asetelmasta tekee mielenkiintoisen tarkastelun kohteena olevien maiden erilaisuus niin taloudellisesti, poliittisesti kuin kulttuurisestikin. Tarkoituksena on selvittää, missä määrin neoliberalistinen talouspolitiikka, ja etenkin Nafta osana sitä, on vaikuttanut Meksikon taloudelliseen ja poliittiseen kehitykseen. Tutkimusongelmaa tarkastellaan pääasiallisesti Meksikon näkökulmasta, mutta analyysiin on otettu mukaan myös Yhdysvallat, koska Meksikon talouspolitiikkaa on mahdotonta arvioida ilman Yhdysvaltojen tilanteen hahmottamista maiden välisen riippuvuussuhteen vuoksi. Sen sijaan Kanadan käsittely on jätetty hyvin marginaaliseksi johtuen Meksikon ja Yhdysvaltojen välisten suhteiden tiiviimmästä luonteesta verrattuna Meksikon ja Kandan välisiin suhteisiin.</p> <p>Tutkimus selvittää Naftalle asetettuja taloudellisia ja poliittisia odotuksia ja hahmottaa tilannetta Naftan solmimisen jälkeen kummankin maan osalta aina nykyhetkeen saakka. Tutkimuksen teoreettinen perusta muodostuu tutkimusongelmaa jäsentävästä teoreettisesta käsitteistöstä, johon kuuluvat mm. demokratia, globalisaatio, regionalismi, liberalismi ja neoliberalismi. Näkökulma on pääasiallisesti taloudellinen ja keskeisenä teoreettisena viitekehystenä on neoliberalismi, jonka pohjalta tutkimuskysymystä tarkastellaan. Neoliberalistinen viitekehys painottaa talouden merkitystä valtioiden välisessä yhteistyössä. Neoliberalistit korostavat kansainvälisten regiimien ja instituutioiden merkitystä maailmanpolitiikassa ja globaaleissa taloussuhteissa. Keskeistä on valtion roolin vähentäminen talouspoliittisessa ohjauksessa. Taloudellisten vaikutusten lisäksi tutkimuksessa keskitytään arvioimaan Meksikon poliittisen avautumisen astetta demokratia-käsitteen määrittelyn kautta. Tutkimuksesta käy ilmi, että Meksikon ja Yhdysvaltojen Naftalle asettamat odotukset ja tavoitteet erosivat huomattavasti toisistaan. Meksikon tavoitteena oli lähinnä maan taloudellisen tilanteen parantaminen ja sen sitominen globaaleihin talousmarkkinoihin, kun taas Yhdysvaltojen motiivit olivat pääasiallisesti poliittiset. Yhdysvallat halusi Naftan kautta varmistaa Meksikon talouskehityksen suunnan jatkuvuuden sitomalla Meksikon talouspoliittiset tavoitteet läheisemmin Yhdysvaltojen tavoitteisiin. Yhdysvallat myös odotti Naftan kautta saavutettavan talouskasvun vakauttavan Meksikon poliittista järjestelmää. Tutkimuksessa päädytään siihen, että Naftan seurausten määrittely riippuu olennaisesti tarkastelunäkökulman valinnasta. Taloudellisessa mielessä Naftan voidaan sanoa onnistuneen tavoitteissaan kummankin jäsenmaan osalta, mutta sen sijaan sosiaalisten tai poliittisten vaikutusten osalta lopputulos ei ole yhtä myönteinen. Huomionarvoista on myös se, että tutkimuksen perusteella mielipiteet Naftasta jakautuvat hyvin jyrkästi sekä sen kannattajiin että vastustajiin. Naftan jälkeen Meksikon voidaan sanoa tulleen entistä riippuvaisemmaksi sekä globaaleista talousmarkkinoista että Yhdysvalloista, mikä on vähentänyt Meksikon kansallista suvereniteettia. Myös maan sisäisen eriarvoisuuden voidaan todeta kasvaneen. Ylikansallisen eliitin ote Meksikosta on vahvistunut ja sisäpoliittiset ongelmat kärjistyneet mm. köyhyyden lisääntymisenä. Nafta on kuitenkin myös lisännyt Meksikon talouskasvua ja lähentänyt Meksikon ja Yhdysvaltojen suhteita talousyhteistyön osalta myös esimerkiksi turvallisuuspolitiikan osalta. Naftan vaikutus Meksikon demokratisoitumiseen on sen sijaan ollut vähäistä.</p> <p>Tutkimuksen aineistona on käytetty alan kirjallisuutta, tieteellisiä sarjajulkaisuja, sanoma- ja aikakauslehtiä ja internetistä kerättyä aineistoa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Meksiko Nafta neoliberalismi globalisaatio taloudellinen integraatio			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			